

Natuur vormt blijvend ongemak

Karkas van een edelhert in de Oostvaardersplassen.

Foto Marcel van den Bergh / de Volkskrant

THOMAS VAN SLOBBE

Aan de wildernis ontkomen hebben we een nieuwe wildernis gecreëerd. Jacht is wildbeheer geworden. Maar de natuur blijft schuren aan de beschaving.

THOMAS VAN SLOBBE

De nieuwe regelgeving over plezierjacht, waartoe maandag in de Tweede Kamer is besloten, leidt tot veel ongemak binnen de natuurbeweging. Zelf heb ik al moeite met het woord plezierjacht. Hoezo plezier, vraag ik me af. Wat is er leuk aan een aangeschoten haas, die stuiptrekkend, in doodsnood aan je voeten ligt?

Maar daarmee is alles niet gezegd. Vorige week hielden tal van chefkoks, onder verwijzing naar de maatschappelijke opvatting over eten uit de natuur, een pleidooi om

de jacht niet verder te beknotten. Zolang mensen vlees eten, zullen er dieren moeten worden gedood, is hun redenering. En waarom doen we dat dan niet in de natuur? In eigen regio?

Discussies over de afschot van wild verlopen moeizaam. We komen er niet uit; geen wet stemt tot tevredenheid. En daarmee raken we - vaak zonder dit te beseffen - aan de kern van de wildheid. Wild betekent, volgens de Dikke Van Dale, 'onbeheerst'. Los van regels.

Dat wringt. De drang om het leven te beheersen, zit nu eenmaal diep in ons bloed. Want wildheid is gevaarlijk, brengt ziektes, verderf en ongemak. Het is doden of gedood worden. Het is vies en wreed en onbeschaafd. Niet voor niets hebben onze voorouders duizenden jaren aaneen getracht om door middel van hekken, muren, wetten, wapens en medicijnen aan die wildheid te ontkomen.

Misschien ligt de tragiek van onze tijd in het feit dat dit te goed gelukt is. We willen graag aan de wildernis ontkomen, maar weten ons geen raad nu alles aangeharkt is. Een al te strak geregeld leven is vaak saai, futloos, dood. We vervelen ons en hangen op de bank voor de tv. Overgewicht is aan de orde van de dag en antidepressiva gaan als warme broodjes over de toonbank. We missen avontuur en ontdekken dat natuur ook heel gezond kan zijn en proberen dus het tij te keren.

Geheel tegen de loop der geschiedenis in, creëren we een nieuwe wildernis. Liefst in de vorm van nieuwe oernatuur. Waar de jacht geen vorm van overleving is, maar een moderne vorm van wildbeheer, met afschotplannen en plezier.

Om vervolgens te constateren dat dit tot een nieuwe reeks problemen

leidt. Want, nu we onze natuurgebieden kunnen plannen en beheersen, zijn we ook verantwoordelijk voor wat daarin gebeurt. Voor ieder dier. Voor iedere vorm van overleven en van overlijden.

Zo bezien is het logisch dat we worstelen met de wet- en regelgeving over de jacht. Wat zo sterk vervlochten is met ons verlangen mens te zijn, laat zich nooit in louter juridische termen vangen. Geen regel is afdoende, omdat natuur per definitie schuurt aan de beschaving en we daar onze verantwoordelijkheid dus nooit helemaal kunnen waarmaken.

Dat is spannend en uitdagend, maar tegelijkertijd heel ongemakkelijk.

Toch heb ik liever dat, veel, veel liever dat, dan de hypocrisie van die andere vorm van vleesproductie: de bio-industrie waarin duizenden dieren opgehokt zitten. Opgefokt en volgespoten, strak gereguleerd, volgens de wetten van deze tijd. Ongezien, achter gesloten deuren, zodat we kunnen doen of er niets aan de hand is.

Thomas van Slobbe is directeur van de Stichting wAarde.